

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΘ

1910-12

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 27 ΜΑΡΤΙΟΥ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργυρὰ . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκάλους . . . 3
ἐν τῇ ἑξωτερικῇ φράγᾳ χρυσᾷ . . . 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† (Πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος BENIAMIN
† Ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ.

Επίτιμος διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Πᾶσα αἴτησις ἢ χρηματικὸν ἔμβασμα ἀπευθυντέα ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθύνοντος τὸ γραφεῖον ἀρχιμ. Καλλ. Δελικάνη. Πᾶσα δὲ πληρωμὴ δεόν ἀπαραίτητως νὰ φέρῃ τὰς ὑπογραφὰς αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ λογιστηρίου τῶν Πατριαρχείων κ. Κ. Ἰωαννίδου καθὼς καὶ τὴν σφραγίδα τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπὶ τῷ πάσχα—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Ἀνακριθειῶν ἔλεγχοι—Ἀνάγνωσμα (τὸ Ι' καὶ ΙΑ') κυριακῆς.

ΕΠΙ ΤΩ ΠΑΣΧΑ

Διήλθομεν τὸ πέλαγος τῆς νηστείας καὶ πρὸς τὸ τέλος ἐγγίσαντες τῆς σῶμα καὶ ψυχὴν καθαιρούσης περιόδου ταύτης, μέλλομεν νὰ πανηγυρίσωμεν μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα τὸ μέγα, τὸ ἅγιον, τὸ σωτήριον, ἀλλήλοις εὐχόμενοι τοῦτο λύτερον λύτης ἐν τῷ βίῳ τῷ μετὰ σώματος. Οἱ τηρήσαντες ἀπ' ἀρχῆς τὴν νηστείαν ἐκ καθήκοντος καὶ συνηθείας, ἐκ σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας πρὸς τοὺς κειμένους νόμους καὶ πρὸς οἰκογενειακὰς παραδόσεις, καὶ, τὸ κυριώτερον, ἐκ συναισθήσεως πρὸς τὴν ἱερότητα τοῦ θεσμοῦ τῶν νηστειῶν, οἱ πρὸς τὸ τέλος τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς καθαρτικῆς περιόδου ταύτης ἐνθυμηθέντες τὸ πρὸς τὰς θεοδιδάκτους τῆς θρησκείας διατάξεις καθῆκον, ἀνεξαιρέτως πάντες, ἐν ἀγαλλιάσει θέλομεν ἐορτάσει τὴν κλητὴν ἡμέραν, τὴν μίαν τῶν σαββάτων, τὴν ἡμέραν τοῦ θείου πάσχα.

Διήλθομεν τὸ λεγόμενον πέλαγος τῆς νηστείας καὶ οἱ μὲν ἐκ πεποιθήσεως ἐζήτησαν τὴν τοῦ νόμου φυλακὴν, κατὰ τὸν ἱερὸν Θεοδώρητον, οὐχὶ αὐτῇ κομψείᾳ τῶν λόγων ἐξαπατῶντες καὶ ταπεινοφροσύνην καλοῦντες αὐτὴν, μὴ δεῖν παραβαίνειν λέγοντες τὸν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δεδομένον νόμον—οἱ δὲ βαθύτερον γινώσκοντες ὅτι οὐ πρὸς ἐπίδειξιν ἐτήρησαν τὴν ἀποχὴν ἀπὸ βρωμάτων, ἣν ὁ Θεὸς μισεῖ, κατὰ τὸν Ἡσαΐαν (Α', 13), οὗτοι ἐπεδίωξαν τὴν τῆς σαρκὸς δουλαγωγίαν καὶ τὸν ὑποπιασμὸν, διότι ταῦτα κατορθοῦσι τὸν τοῦ σώματος ἀγιασμὸν, ὥς ὁ τὸν Ἡσαΐαν ἐρμηνεύων Βασίλειος ὁ μέγας εἶπεν. Ἐδίδαξε καὶ διδάσκει τὰς μετ' αὐτὸν γενεὰς ὁ οὐρανοφάντωρ, καὶ συνομολογοῦσιν οἱ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι «οὐκ ἐξαρκεῖ καθ' ἑαυτὴν ἡ τῶν βρωμάτων ἀποχὴ πρὸς τὸ τὴν νηστείαν ἐπαινετὴν ποιῆσαι, ἀλλὰ δεῖ καὶ τὴν λοιπὴν ἀγωγὴν προσεῖναι, ἐν τε λόγοις καὶ ἀναστροφαῖς καὶ τῇ πρὸς τοὺς ὀφελεῖν δυναμένους συνουσίᾳ».

Διήλθομεν τὸ πέλαγος τῆς νηστείας καὶ μεθαύριον, διὰ τοῦ κατηχητικοῦ προσφωνήματος τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, νηστεύσαντες καὶ μὴ νηστεύσαντες, ἐγκαρτερήσαντες ἢ ἀποκνήσαντες πρὸς τὴν δῆθεν μέγαν παράτασιν τοῦ πλοῦς, δουλαγωγήσαντες καὶ μὴ

δουλαγωγήσαντες τὴν πλὴν τῆς διπλῆς ἡμῶν ὑποστάσεως φύσιν, καλούμεθα νὰ συνευφρανθῶμεν ἐπὶ τῇ κλητῇ καὶ βασιλίδι τῶν ἡμερῶν, ἐπὶ τῇ πανηγύρει τῶν μεγάλων τοῦ χριστιανισμοῦ πανηγύρεων. Ἀλλ' οἱ γινώσκοντες καὶ ἅμα πιστεύοντες ὅτι οὐχὶ μόνον ἡ ἐν βρώμασι καὶ σωματικαῖς ἀπολαύσεσι νηστεία ἐπιβάλλεται κατ' ὀλίγας τοῦ χοϊκοῦ ἡμῶν βίου ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ τῆς πνευματικῆς ἡμῶν φύσεως ὁ καθαρὸς δι' ὅλης τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἐκεῖνοι καὶ διδάσκονται καὶ ἅμα πρέπει νὰ πιστεύωσιν ὅτι ψυχικῶς καὶ σωματικῶς ἔχομεν καθῆκον νὰ καθάρωμεν, καὶ νῦν μᾶλλον, ἑαυτοὺς, ὅπως ἀκούσωμεν τοῦ χαρμοσύνου πρὸς τὰς μυροφόρους προσρήματος τοῦ Σωτῆρος, ὅπως ἐπιτείνωμεν τὸν ἀνακαινισμόν τοῦ ἐν ἡμῖν ἀνθρώπου, καθαίροντες τὴν καρδίαν, διότι μόνον οἱ καθαρὰν αὐτὴν ἔχοντες «αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὁψονται», κατὰ τὴν ἀψευδῆ τοῦ Σωτῆρος ἐπαγγελίαν.

Καθαρὸν αἰσθήσεων ζητεῖ ἡ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησία καὶ διὰ τοῦ ψαλλομένου κανόνος τοῦ ἐκ Δαμασκοῦ φωστῆρος, καὶ διὰ τῶν διδασκαλιῶν τῶν πατέρων, κηρύττουσα τὸ τοῦ προφήτου Ἰερεμίου (Θ', 20) ὅτι «διὰ τῶν θυρίδων» ἦτοι διὰ τῶν αἰσθήσεων τοῦ σώματος «ἀνέβη ὁ θάνατος» τῆς ψυχῆς, ἀμβλύνων διπλὰ δὲ πᾶσαν αἴσθησιν πνευματικὴν καὶ νεκρὸν ἠθικῶς καθιστῶν τὸν οὔτε ἀκούοντα πνευματικῶς, οὔτε βλέποντα, οὔτε αἰσθανόμενον.

Καθαρὸν τῆς ἐξωτερικῆς ἡμῶν περιβολῆς καὶ τοῦ σωματικοῦ τῆς ψυχῆς περιδλήματος ἐπέβαλλον κατὰ τὴν μεγάλην ἐορτὴν τοῦ Πάσχα οἱ παλαιοὶ χρόνοι καὶ αἱ ἱεραὶ συνήθειαι, μέχρι σήμερον διατηρούμεναι. Ἀλλ' ὁ καθαρὸς ὁ ἐξωτερικὸς δέον νὰ θεωρῆται, δέον νὰ ᾖ τὸ σύμβολον τὸ ὑλικὸν καὶ ὁρώμενον τοῦ ἀόρατου καὶ ψυχικοῦ καθαρμοῦ. Διότι μόνον μετὰ τοιοῦτον καθαρμὸν, ὅταν ἡ κακότεχνος ψυχὴ κατορθώσῃ ν' ἀποβάλῃ πάθη τινὰ καὶ ἀμαρτίας, ἔσται δυνατόν νὰ εἰσέλθῃ ἐν ἡμῖν ἡ ἀληθὴς σοφία· αὕτη δὲ, καθὼς ὁ σοφὸς εἶπε Σολομών, «οὐ κατοικήσει ἐν σώματι κατὰ χρεὼς ἀμαρτίας». Καὶ τὸν νοῦν ἄρα ἔχοντες ἀθόλωτον ἐκ πονηρῶν λογισμῶν καὶ τὴν καρδίαν κεκαθαρμένην ἀπὸ ματαίων ἐνθυμήσεων, νήφοντες ἐν πᾶσι, τὴν φιλαδελφίαν ἐπιδεικνύμενοι κύριον γνῶρισμα τῆς χριστιανικῆς πολιτείας, ἀρετῶν λαμπάδας κρατοῦντες θέλομεν πανηγυρίσει πνευματικῶς τὸ Πάσχα τὸ σωτήριον.

Καθαρὸν περιβολῆς καὶ λαμπρότητα ἀπ' ἀρχαίων χρόνων ἐπέβαλεν ἡ Ἐκκλησία τῶν πιστῶν χάριν τῶν ἡμερῶν τούτων, λαμπρὰν ἀποκαλοῦσα τὴν πρώτην καὶ ἀγίαν τῶν ἐορτῶν τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος. Ὡς δὲ, μέχρις ἐνδὸς, ἀπέβαλλον τοὺς τεχνητοὺς χιτῶνας οἱ πιστοὶ, τοιοιτοτρόπως καὶ τοὺς δερματίνους καὶ χοϊκοὺς χιτῶνας τῶν ἀδυναμιῶν δέον ν' ἀπορρίψωσι,

πρώτιστα δὲ τὸν ἐσχατον πάντων, τὸν τῆς ἐπιδιώξεως τῆς κενῆς δόξης, τὸν ὑποῖον ἐσχατον τῶν τοιούτων χιτῶνων εἶπεν εἰς τῶν ἐκκλησιαστικῶν διδασκάλων, καὶ ὃν δυνατόν ν' ἀποβάλωσι «μόνοι οἱ τὴν μητέρα τῆς κενοδοξίας, τὴν αὐταρέσκειαν, βδελυξάμενοι».

Λαμπαδηφοροῦντες διατάττει ἡμᾶς ἡ Ἐκκλησία νὰ προσέλθωμεν τῷ ἐκ τοῦ μηνύματος προϊόντι Χριστῷ, τὰς φρονίμους παρθένους τοῦ Εὐαγγελίου μιμούμενοι· λαμπάδας διπλὰ δὲ κρατοῦντες ὄχι πλέον ὑλικὰς, ἀλλὰ τὰς τῶν ἀρετῶν, ὧν ἡ ἐξάσκησις καθιστᾷ μετόχους πνευματικῆς εὐφροσύνης καὶ χαρμονῆς τοὺς καὶ γινώσκοντας καὶ τηροῦντας τὰ παραγγέλματα τοῦ Σωτῆρος· εἶπε δὲ ὁ Χρυσορρήμων περὶ τοῦ φωτὸς τῶν τοιούτων ἀχειροποιήτων λαμπάδων, προσομοιάζων τὸ φῶς τὸ ὑλικὸν πρὸς τὸ φῶς τὸ ἀόρατον, ὅτι «καθάπερ τὸ λυχνιαῖον φῶς ἐλαίῳ κατέχεται, καὶ ἀναλωθέντος τούτου κάκεῖνο σβέννυται, οὕτω δὲ καὶ ἡ τοῦ Πνεύματος χάρις, παρόντων μὲν ἡμῖν ἔργων ἀγαθῶν καὶ πολλῆς ἐλεημοσύνης ἐπιχεομένης τῇ ψυχῇ, μένει καθάπερ ἐλαίῳ κατεχομένη ἡ φλόξ· ταύτης δὲ οὐκ οὔσης, ἀπεισι καὶ ἀναχωρεῖ».

Τοιοιτοτρόπως οἱ διδάσκαλοι καὶ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ζητοῦσι νὰ ὦμεν παρεσκευασμένοι, λαμπάδας φέροντες τὰς ὁρατὰς καὶ τὰς ἀόρατους, περιβολὴν νέαν, τὴν ὁρατὴν καὶ τὴν μὴ βλεπομένην, κεκαθαρμένοι δ' ἀπὸ παθῶν τῶν ἀχρειούντων τὴν πνευματικὴν ἡμῶν φύσιν.

Εὐτυχῶς τὴν νέαν φέροντες περιβολὴν, μικροὶ καὶ μεγάλοι, παιδία καὶ γέροντες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ κατὰ τοῦτο μιμούμενοι γενεὰς παρελθούσας, ἐν τούτῳ δ' ἀναμνησκόμενοι καὶ τῆς συνηθείας τῶν πάλαι κατ' Αἴγυπτον ὁσίων ἀνδρῶν, φερόντων τὸν ἐκ φύλλων φοῖνικος χιτῶνα ἢ καὶ τὸν ἐπενδύτην μοναχῶν ἐπιφανῶν, ὡς ὁ Μ. Ἀθανάσιος τὸν τοῦ Μ. Ἀντωνίου τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἐρήμου, καλὸν καὶ δόκιμον νὰ μιμηθῶμεν τὴν ἀγωγὴν ἐκείνων ἐν ἡμέραις ἐαρτασίμοις, ἰδίᾳ κατὰ τὰς τοῦ θεοῦ Πάσχα, διότι καὶ εὐκόλως δυνάμεθα ν' ἀκολουθήσωμεν εἰς τὸ παράδειγμα ἐκείνων.

Ἄν δὲ καθαρὸν ἐπιδιώξωμεν αἰσθήσεων καὶ σώματος καὶ ψυχῆς ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἐν εἰρήνῃ μετὰ τῆς ἡμετέρας ζῶντες συνειδήσεως, ἐν εἰρήνῃ καὶ μετὰ τῶν ὁμοίων ἡμῶν, φιλαδελφίαν πρὸς πάντας ἐπιδεικνύμενοι, πᾶσαν μὲν ἡμέραν τοῦ βίου θέλομεν ἀποτελέσει ἐορτὴν, ἐτοίμους δὲ θέλομεν ἔχει τὰς ψυχὰς ἡμῶν εἰς ὑποδοχὴν Ἐκείνου, ὅστις ζῶν ἡμῖν διὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐχαρίσατο τὴν αἰώνιον. Οὕτω μετ' Αὐτοῦ τὸ τρίτον Πάσχα, μετὰ τὸ νομικὸν καὶ τὸ Πάσχα τῆς χάριτος, πανηγυρίζοντες, τὸ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, ἐκτυπώτερον αὐτοῦ θέλομεν μετὰσχει, κατὰ τὸν ὑμνωδόν, ὅτε κοινὸν τοῦτο πίνων μεθ' ἡμῶν, ὡς ὁ Θεολόγος

ἐξηνεὶ Γεργόριος, ἀποκαλύψει καὶ διδάξει ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ ἡμέρᾳ τῆς Αὐτοῦ βασιλείας « ἃ νῦν μετρίως παρέδειξε ».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος.—Τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ἀνεχώρησεν εἰς Θεσσαλονίκην, μεταβαίνων ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, μετὰ διετῇ ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ εὐδόκιμον συνεργασίαν, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνστάντιος, προπεμφθεὶς ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ ὑπὸ τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν Πελαγονίας καὶ Γρεβενῶν καὶ ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἴκου μὲν. πατριάρχου ὑπὸ τοῦ ἱερολγ. δευτερεύοντος.

Αἱ ἱερὰ ἀκολουθίαι συνέλκυσαν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ναοῖς ἀπὸ τοῦ σαββάτου τοῦ Λαζάρου πυκνὰ εὐσεβῶν ἐκκλησιασμάτα καὶ ἰδίᾳ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐν ᾧ συνεχороστάτησαν τῇ Α. Θ. Π. οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ μητροπολίται, πλὴν τῶν ἐξ ἀσθενείας κωλυομένων. Ἡ ἀκολουθία τῶν Ἀγίων Παθῶν χθὲς ἐσπέρας διεξήχθη κατανυκτικῶς. Τὰ δώδεκα Εὐαγγέλια ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ παναγιωτάτου οἴκου μὲν. κοῦ πατριάρχου καὶ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Διδυμοτείχου, Σωζοσαθοπόλεως, Λέρον καὶ Ἡλιουπόλεως, τῶν πανοσλγ. Μ. πρωτοσυγκέλλου, ἀρχιεπισκοπῆς τῆς ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ Μ. ἀρχιεπισκόπου, τῶν πατριαρχικῶν ἐφημερίων καὶ τοῦ Μ. ἀρχιεπισκόπου (τὸ ἀπ' ἀμβωνος).—Ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἀγιοταφικοῦ Μετοχίου τὰ Εὐαγγέλια ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, τοῦ παρεπιδημοῦντος ἐνταῦθα ἕνεκα τῶν γεγονότων τῆς Ἀγίας Πόλεως πανιερ. μητροπολίτου Ναζαρέτ, τοῦ ἀρχιεπισκόπου Σεβαστείας, τῶν ἀρχιεπισκόπων κκ. Μελετίου καὶ Χρυσοστόμου, τοῦ πρωτοσυγκέλλου κ. Γερασίμου (τῆς Ἀλεξανδρείας) καὶ τῶν ἱερέων τοῦ Μετοχίου.

Φιλογένεια μοναχῶν.—Νέον καὶ μέγα δεῖγμα τῆς ἐν πολλοῖς ἀπὸ πολλοῦ διατρανωθείσης φιλογενείας αὐτῆς παρέσχε πρό τιος ἡ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει ἱερὰ καὶ μεγάλη βασιλικὴ καὶ πατριαρχικὴ μονὴ τοῦ Βατοπεδίου, δωρησαμένη τῇ κατὰ Χάλκην ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ, πρὸς ἀνακούφισιν ὑλικὴν καὶ ἀρωγὴν αὐτῆς, τὸ ποσόν, ὅπερ ὄφειλεν εἰς αὐτὴν ἀπὸ τινῶν ἐτῶν τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον καὶ ὅπερ ἀνῆρχετο σὺν τόκοις εἰς πεντακισχιλίας τουρκικὰς λίρας. Ὁ ὅρος, ὃν ἡ γεγραμμένη καὶ φιλογενεστὰς μονὴ προέβαλεν, ἵνα καὶ ἀπαλλαγῇ πάσης ὑποχρεώσεως πρὸς τὴν σχολὴν, τὸσον διὰ τὰς μέχρι σήμερον καθυστερούσας ἐτησίας χορηγίας, ὅσον καὶ διὰ τὰς ἐν τῷ μέλλοντι, ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς ἐφορίας τῆς σχολῆς μετὰ τοῦ ἐντίμου Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου. Ἡ Μ. Ἐκκλησία, μετὰ τὴν ἐν ἐπαίνοις καὶ εὐλογίαις ἀποδοχὴν τῆς δωρεᾶς, ἐξήγγειλε τὴν

ἄκραν αὐτῆς εὐαρέσκειαν πρὸς τὴν ἱερὰν καὶ σεβασμίαν τοῦ Βατοπεδίου μονήν, ἥτις, τοσοῦτον ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ τόπου ἐκείνου τὴν εὐσεβῆ παιδευσιν ὑποστηρίξασα καὶ γενναίως ἐπαρήγουσα καὶ νῦν τοῖς καθ' ἡμᾶς ἐκπαιδευτικοῖς καὶ φιλανθρωπικοῖς καθιδρύμασι καὶ ναοῖς πενομένοις, παρέσχεν ἀξιωματικὸν δεῖγμα φιλογενείας ἀκραιφνοῦς καὶ λαμπρᾶς υἱικῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως.

Ἐπισκέψεις ἐπίσημοι.—Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο, ἐν συνοδίᾳ τοῦ καπικεχαγιά τῶν Πατριαρχείων, ἐν Πέρᾳ, τὸν ἀρτι ἐκλεγέντα σοφολογ. ἀρχιεραδῖνον, ὅστις πρὸ διημέρου προσήλθε, μετὰ τοῦ οἰκείου καπικεχαγιά, εἰς ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

ΤΟ ΚΑΚΙΣΤΟΝ ΕΘΙΜΟΝ τῶν κατὰ τὸ Μ. Πάσχα πυροβολισμῶν, ὅπερ, ἐν ἡμῖν παρειαδύσαν, ὑπ' οὐδεμιᾶς προφάσεως δικαιολογεῖται, πολλῶν δὲ ζημιῶν γίνεται πρόξενον, ἀπεδοκίμασεν ἡ Ἐκκλησία καὶ πάλιν δι' ἐπὶ τούτῳ γράμματος ἀναγνωσθέντος ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τῇ κυριακῇ τῶν βαίων. Ἀποδοκιμάζει πάντοτε πᾶς εὐήγμενος ἄνθρωπος, εἰς οἰκνότητι καὶ ἀνῆκη θρησκείαν καὶ φυλὴν, καὶ καταδικάζει τὴν ἀγρίαν ταύτην δῆθεν ἐκδήλωσιν αἰσθημάτων χαρᾶς ἢ εὐχαριστήσεως· διότι χαρὰ πρόξενος θανάτων ἢ σωματικῶν πηρώσεων, ἀγαλλίσαις δῆθεν καὶ εὐχαρίστησις προκαλοῦσα δάκρυα κατὰντ' αὐτῶν σχῆμα στυγερῶν οὐδύμων καὶ κατατάσσει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰς ἐπικινδύνους ζώου. Δι' ἀγρίων πυροβολισμῶν, ἂν μὴ συμβῇ δυστύχημά τι, ἀλλὰ βεβαίως διασπᾶται ἡ ἡσυχία καὶ ἡ ἀνάπαυσις τῶν φιλησύχων ἀνθρώπων, τῶν ἐν ἡρεμίᾳ θελόντων νὰ διέλθωσιν ὥρας τινὰς οἴκοι, ἢ ἴσως καὶ τῶν τυχόν ἀσθενούντων. Ἐὰν οἱ πυροβολισμοὶ γίνωνται πρὸς ἀναγγελίαν τῆς ἀγιωτάτης ἑορτῆς τῶν χριστιανῶν, περιττόν, διότι γινώσκει σύμπας ὁ κόσμος ὅτι ἔχομεν Πάσχα. Ἐὰν πρὸς τέρψιν τοῦ πολλὰς ἀσυναίσθητος ἐγκληματοῦντος, ἀγνοοῦμεν τίνος εἵδους ἡδονὴν αἰσθάνεται ὁ τὸσον ἐπικινδύνως θορυβῶν. Λυπούμεθα δὲ καὶ διότι τὸ πάθημα ἀσυνέτων τινῶν τιμωρηθέντων ὑπὸ τῆς ἀρχῆς οὐδεμίαν ἡσυχίαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν μιμουμένων ἐκείνους καὶ πολὺ πιθανῶς μελλόντων νὰ διέλθωσιν ἐν εἰρκταῖς τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα· λυπούμεθα καὶ διότι χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι λεγόμενοι οἱ προβαίνοντες εἰς τὰ τοιαῦτα παρακούουσι καὶ τὰς συμβουλὰς τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τὰς ἀπαγορεύσεις τῆς σεβαστῆς κυβερνήσεως.

ΖΩΟΔΟΧΟΣ ΠΗΓΗ.—Τέσσαρες ἡμέραι τῆς προσηχοῦς ἐβδομάδος, τῆς Διακαινησίμου, μέλλουσι νὰ προσελκύσωσι καὶ πάλιν, κατὰ πάτριον ἔθος, συρροὴν πολλῶν χριστιανῶν εἰς τὸ ἱερὸν προσκύνημα τῆς **Ζωοδόχου Πηγῆς.** Ὅδοι καὶ πάροδοι, ναὸς καὶ νεκροταφεῖον μέλλουσι νὰ καταληφθῶσιν ὑπὸ τοῦ πλήθους, οὗ αἱ προσφοραὶ καὶ τὰ ἀφιερώματα, γινόμενα εἰς τε τὴν παλαιῶτον ἱερὰν εἰκόνα τῆς Θεομή-

τορος καὶ εἰς μνήμην τῶν ἀγίων κτιόρων τῶν ναῶν, περιέρονται εἰς τὰ ἐθνικὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα. Τούτων μεγάλη καὶ κατὰ παλαιότερους καιροὺς κυριωτέρα πρόσδος ἦσαν αἱ τοιαῦται εἰσπράξεις, ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς ΙΗ ἐκατονταετηρίδος, ὁπότε καὶ τὰ περίξ τοῦ ναοῦ τῆς Πηγῆς ἤρξαντο διῆθεν καλλωπιζόμενα.

Δυστυχῶς, ἐπὶ ἑκατὸν εἴκοσι σχεδὸν ἔτη, τὸ περιβάλλον ναοῦ καὶ νεκροταφείου τὸ αὐτὸ ἔμεινεν, ἱερὸν δὲ προσκύνημα καὶ τὰ περίξ αὐτοῦ τὸ αὐτὸ σχέδιον τηροῦσι καὶ τὸν αὐτὸν τύπον καὶ διάκοσμον, ὃν ἀπῆτει ἡ ἡρμίνευεν ἡ καλαισθησία τῶν τότε χρόνων καὶ αἱ ἀνάγκαι γενεῶν μακρὰν ἡμῶν κειμένων. Ἀπαιτεῖται σήμερον διάκοσμος ἄξιος ἡμῶν, ὡς ἀπογόνων εὐγνωμόνων τῶν παλαιῶν κτιόρων. Ἐκείνων ἀναπαύονται τὰ ὁσὰ ἐντὸς πενιχροῦ περιβάλλοντος, ἐντὸς τόπου, ὅπου διασκεδάσεις, εὐωχίαι καὶ συρροὴ παμμιγοῦς ὄχλου, νήφοντος καὶ μὴ νήφοντος, ἀφαιροῦσι πολὺ τῆς ἱερότητος ἢ τῆς σεμνότητος, ἥτις πρέπει νὰ χαρακτηρίζη τὰς εἰς ὀρθόδοξον νεκροταφεῖον γινομένας συναθροίσεις εὐσεβῶν χριστιανῶν. Διότι ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τόπου δεόν νὰ χωρισθῇ ὁ τόπος συναγεμῶν τοιούτων.

Καὶ ὁ ἱερὸς τῆς Θεοτόκου ναὸς πρέπει νὰ καλλωπισθῇ ἂν ὄχι ν' ἀνοικοδομηθῇ. Συντελεσθῇ ἡ οἰκοδομὴ αὐτοῦ εἰς ἡμέρας δυσχρεῖς, καὶ σουλτάνος μεταρρυθμιστῆς ἐξ ἰδίων ἐχορήγει τὴν δαπάνην τῆς ζωγραφίσεως ἀγίας εἰκόνης, ὁ μνήμης ἀλήστου Μαχμούτ, καὶ ἐσνάφια καὶ πρόκριτοι τοῦ ἱένους καὶ πτωχοὶ καὶ πλούσιοι συνεισέφερον ὑπὲρ τῆς οἰκοδομῆς. Εὐρισκόμεθα σήμερον εἰς πολὺ καλλιτέρεους καιροὺς, ὅτε τὸ ἱερὸν μέγα τέμενος τῆς Πηγῆς καὶ τὰ περίξ αὐτοῦ καὶ τὸ νεκροταφεῖον εἰς οὐχὶ καλὴν εὐρίσκονται κατάστασιν. Ἐσκέθη ἡ Α. Θ. Π. περὶ θεραπείας τῆς ἀνάγκης ταύτης, καὶ εὐρέθησαν δύο ἢ τρεῖς ἀνομολογήσαντες τὴν ἀνάγκην τῆς διορθώσεως καὶ τοῦ ἐξωραϊσμοῦ τῶν προσκυνημάτων, καὶ τοῦ χωρισμοῦ τοῦ νεκροταφείου ἀπὸ τοῦ τόπου τῶν ὀχλαγωγίων καὶ τῶν συναθροίσεων καὶ προσεγγκόντες τὸν πρῶτον ἐκ χρήματος πυρῆνα πρὸς ἑναρξιν ἐργασιῶν.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς προσεχοῦς ἐορτῆς πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὸ πρὸς τὴν μνήμην τῶν ἀναπαυομένων ἐκεῖ πατέρων ἡμῶν ἱερὸν καθῆκον καὶ νὰ ἐπιτελέσωμεν αὐτὸ ὡς ἐμπρέπει εἰς εὐλαβεῖς ἀπογόνους ἐκείνων, δίδοντες χωριστὰ τὸν ὁβολὸν ἡμῶν ὑπὲρ ἔργου ἱεροῦ καὶ πατριωτικοῦ.

Τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον, καταρτισθὲν τελείως καὶ πλουτισθὲν, τεθὲν δ' ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Κωνστ. Φ. Ἀγγελίδου, ἀναλαμβάνει τὴν διεξαγωγὴν παντὸς εἵδους ἐργασίας, μετὰ φιλοκαλίας καὶ ταχύτητος, εἰς τιμὰς συγκαταβατικάς.

ΑΝΑΚΡΙΒΕΙΩΝ ΕΛΕΓΧΟΣ

Εἰς τὸν «Χρόνον» (Temps) τῶν Παρισίων διεβίβασθη παρὰ τοῦ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει εἰδικοῦ ἀνταποκριτοῦ αὐτοῦ τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα.

Κωνσταντινούπολις 26 Μαρτίου.

Ἀ' Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς γαλλικῆς Πρεσβείας, ὁ ὑπουργὸς τῆς Ἀστυνομίας ἔδωκεν αὐστηρὰς διαταγὰς ὅπως προστατευθῶσιν οἱ Ἑλληνορθόδοξοι μαθηταί, οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ φοιτῶσιν εἰς τὰς σχολὰς τῶν μοναχικῶν ταγμάτων, κατὰ τῶν μαθητῶν ἐκείνων τῶν ἐπιδιωκόντων τὴν ἀπομάκρυνσιν πάντων τῶν Ἑλληνορθόδοξων ἐκ τῶν σχολῶν τούτων, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι οἱ κληρικοὶ καθηγῆται διενεργοῦσι προσηλυτισμόν. Ὁ ὑπουργὸς διέταξε νὰ διασκορπίσῃ τοὺς ταραξίαις καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ προβῶσιν εἰς συλλήψεις. Καίπερ αἱ ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες διακηρύττουσιν ὅτι τὸ κίνημα δὲν διευθύνεται κατὰ τῆς Γαλλίας, ἡ ταχὺ αὐτοῦ διάδοσις ἐν τούτοις προκαλεῖ ὑπονοίας ὅτι ἡ ἐξασκουμένη πίεσις δὲν εἶναι ἐνδείξις βεβαιωτικῆς τῆς ἑλληνικῆς φιλίας.

Λυπούμεθα σφόδρα ἐπὶ τῇ οἰκτρᾷ ταύτῃ διαστροφῇ τῶν πραγμάτων, τῇ μαρτυροῦσῃ ὅτι ἡ καλὴ πίστις τοῦ ἀνταποκριτοῦ τοῦ «Χρόνου» ἐπαγιδεύθη ὑπὸ τῶν ζητούντων νὰ συγκαλύψῃ τὴν ἰδίαν ἐνοχλήν διὰ τῆς τοιαύτης ἐκτροχιάσεως τοῦ ζητήματος. Οὐτε κίνημα ἐκ συστάσεως ὑπάρχει ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει, οὔτε ταραξίαι καὶ διοργανωταί, ἀλλ' ἀπλούστατα αὐθόρμητος ἑκπασις τῆς γενικῆς ἀγανακτήσεως, κορυφωθείσης ἐπὶ τῷ ἀκατονομάστῳ ἐκβιασμῷ τῶν συνειδήσεων τῷ διενεργουμένῳ, ἀπροκαλύπτως, ἐν ταῖς προπαγανδικαῖς σχολαῖς. Ἀπόδειξις τούτου τρανωτάτη εἶναι οὐ μόνον ὅτι οὐδεὶς Ἕλληνα μαθητῆς, ἐκ τῶν πολυπληθῶν τοιούτων, ἐγκατέλειπεν ἢ προετράπη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς λαϊκὰς γαλλικὰς σχολὰς, οἷαι εἰσι τὰ ἐν Πέραν καὶ Καδίκοι γαλλικὰ Λίκεια τοῦ κ. Faure ἢ τὰ ἐν Πέραν παρθεναγωγεῖον τῆς κ. Deveau, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς ἰδρυομέναις παρ' Ἑλλήνων γλωσσιναῖς σχολαῖς, γλώσσα τῆς διδασκαλίας ὠρίσθη ἡ γαλλικὴ πρὸς δὲ, ἐπιτροπὴ ἐξ Ἑλλήνων, μεταδῶσα παρὰ τῷ Γάλλῳ πρεσβευτῇ κ. Κωνστάν, παρέσχε τὰς δεούσας ἐξηγήσεις πρὸς ἀποφυγὴν πάσης κακοδοῦλου διαστροφῆς τῶν πραγμάτων. Ἀπερ' ἠρονοῦμεν ὅτι εἰσὶν ἀσφαλέστατα καὶ ἀδιαφιλονεικτὰ ἐγγύα τῆς πρὸς τὴν Γαλλίαν ἀναλλοιώτου ἑλληνικῆς φιλίας καὶ εὐγνωμοσύνης.

Ὡς πρὸς δὲ τὰς κατὰ τῶν κληρικῶν προσηλυτιστικῶν σχολῶν διατυπούμενας βαρυτάτας οἰτιάσεις, ἐπικαλούμεθα τὰς ἐπισήμους καὶ ἀδιαφιλονεικτοῦς μαρτυρίας αὐτῆς ταύτης τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως, καθὼς καὶ διαπρεπεστάτων γάλλων πολιτικῶν ἀνδρῶν, ὧν τὴν αὐθεντείαν δὲν πιστεύομεν νὰ τολμήσῃ ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ «Χρόνου», ἢ ἕτερός τις οἰσοδῆποτε, νὰ θέσῃ ἐν ἀμφιβόλῳ.

Καὶ ἐν πρώτοις, παραθέτομεν τὴν μαρτυρίαν τοῦ κ. Marcel Charlot, γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως καὶ διευθυντοῦ τοῦ γραφείου τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐπισκεψθέντος, ἐντολῇ τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν, τῆς Παιδείας καὶ τοῦ Ἐμπορίου, τὰς ἐν Ἀνατολῇ σχολὰς, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐκθεσις ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ «Ἐπισήμῃ Ἐφημερίδι» (φύλλ. 26 Ὀκτωβρίου 1906) τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως. Τὸν τί λέγει περὶ τῶν προσηλυτιστικῶν ἐνεργειῶν τῶν προπαγανδικῶν σχολῶν ἡ ἐκθεσις αὕτη.

«**Τάσεις.** Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ λεπτότερον σημεῖον τοῦ προβλήματος τῶν ἐν Ἀνατολῇ σχολῶν τῶν μοναχικῶν ταγμάτων. Τινὰ τούτων ὁμολογοῦσι ρητῶς ὅτι σκοπὸς αὐτῶν εἶναι ὁ εἰς τὸν παπισμὸν προσηλυτισμὸς τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς. Ἐνδιέφερε λοιπὸν εἰς τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ ἐξακριβώσῃ, ἂν καὶ αἱ σχολαὶ ἐχρησιμοποιοῦντο πρὸς τοιοῦτον προσηλυτιστικὸν σκοπὸν, καὶ ἐπομένως, ἂν ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις ὑπεβόηθαι χρηματικῶς τοιαύτας ἐπιχειρήσεις. Ἐξήτασα τὰ σχολικὰ κείμενα, τὰς δημοσιεύσεις τῶν σχολῶν, ἐπὶ πρῶτησά μὴ καθολικῶς, καθὼς καὶ γονεῖς οἵτινες μοὶ ὑπεδείχθησαν ὡς ἀποσύρξαντες τὰ τέκνα τῶν ἀπὸ τῶν σχολῶν τῶν μοναχικῶν ταγμάτων, καὶ κατέληξα, κατόπιν ἐπισταμένης ἐρεῦνης, εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ προσηλυτισμὸς οὗτος διενεργεῖται πρωτίστως διὰ τῆς γενικῆς ὁργανώσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος τῶν σχολῶν τούτων καὶ τῶν διεπόντων αὐτὰς κανονισμῶν, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον δι' ἀτομικῆς προπαγάνδας. Ἐν τούτοις, παρὰ τισὶ μοναχικοῖς τάγμασι, π. χ. τῶν Ἰνδουϊτῶν (παρὰ τρέχῳ τοὺς Assomptionnistes, ἐγκλιματίσαντας καὶ ἐν Ἀνατολῇ τὴν πολιτικὴν τῶν καὶ τὰς φιλέριδας ἑξέως τῶν) ἡ πρὸς προσηλυτισμὸν μανία τῶν ὑπερνικῶ πάν μῆτρον συνέδεως.

«Ἀναντιρρήτως, ἐν τοῖς γεγονόσι τούτοις διαβλέπει τις ζωηρῶς τὰς προσηλυτιστικὰς ὑπερβολὰς. Δὲν λέγω βεβαίως ὅτι ἐξ αὐτῶν δικαιούται τις νὰ συμπεράνῃ περὶ σταθερὰς καὶ ἀπὸ κοινοῦ προσυμπεφωνημένης ἐνεργείας, ἥτις θὰ ἰσοδυναμῇ πρὸς ὀργάνωσιν συστήματος καταχρήσεως ἐμπιστοσύνης.

«Ἀλλὰ, ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας ὑπὸ πρίσμα ἀποκλειστικῶς καθολικῶφρον· ἡ ἐξέχρησις, ὡς ἔργου ἐξόχου, τῆς ἀναλήσεως τοῦ διατάγματος τῆς Nantes (δι' οὗ ἀφηρέθη ἀπὸ τῶν Γάλλων προτεστάντων ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία τῶν Σ. Σ. Ε. Α.) ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Voltaire καὶ τοῦ Rousseau ὡς διαδόντων τὰς ὀλεθριωτάτας θρησκευτικὰς καὶ κοινωνικὰς ιδέας· ἡ ἐκλογὴ, ὡς παραδειγμάτων τῶν γραμματικῶν κανόνων, φράσεων εἰλημμένων ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας· ἡ ἀφιέρωσις ὑπερμέτρου χρόνου εἰς θρησκευτικὰς τελετὰς καὶ ὁ ἐξαναγκασμὸς ὅπως παρίστανται εἰς ταύτας ἅπαντες οἱ μαθηταί· ἡ ἐπιβολὴ εἰς πάντας τούτους συνεισφορὰς ἐκουσίας, δῆθεν, ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς καθολικῆς προπαγάνδας· ἡ ἰδρυ-

σις σχολῆς ἀποκλειστικῶς προωρισμένης πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν Ἰσραηλιτῶν παιδῶν· ταῦτα πάντα, μετ' ἀπειρίας ἄλλων παρομοίας φύσεως, ἀποτελοῦσιν ἐν σύνολον, ἀποκαλύπτειν σαφέστατα τὴν ὑπαρξιν προσηλυτιστικοῦ συστήματος. Ἐντεῦθεν δὲ ἐξηγεῖται διατὶ, παρὰ τὴν εὐνοϊαν, ἣς ἀπολαύουσιν αἱ σχολαὶ τῶν μοναχικῶν ταγμάτων παρὰ τισὶ τῶν καθολικῶν, εἰς πάντας τοὺς ἄλλους κύκλους, γενικῶς καὶ εἰς μέγαν βαθμὸν, ὁδημέραι ἐπιτείνεται τὸ αἰσθημα τῆς πρὸς αὐτὰς δυσπιστίας, οὕτως ὥστε, καθὰ διεπιστώσατε τοῦτο, κ. Ὑπουργέ, ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Γερουσίας, τὰς σχολὰς ταύτας ὑποπτεύουσιν ἐπὶ διενεργήσει προσηλυτισμοῦ καὶ ἐκεῖ ἔνθα ἀπέχουσιν αὐταὶ τοῦτου.

» Ἐπιβάλλεται λοιπὸν νὰ χορηγηθῶσιν εἰς τὴν ἐν Ἀνατολῇ γαλλικὴν διδασκαλίαν τὰ νέα ὄργανα ὧν χρῆζει, ὄργανα κατὰ τὴν διὰ τὸν τόπον, προσφυῶς διὰ τὴν σύγχρονον κοινωνικὴν ζωὴν, δυνάμενα ν' ἀντιμετωπίσωσιν ἐπιτυχῶς τοὺς ἀνταγωνιστάς...

«Αἱ σχολαὶ τῶν καθολικῶν μοναχικῶν ταγμάτων δὲν δύνανται πλέον σήμερον νὰ ἐκπληρώσωσιν ἐπιτυχῶς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν εὐθαρσῶς, ὅτι, εἰς τὴν νέαν κατὰστασιν δέον ν' ἀνταποκριθῇ νέα μέθοδος ἐνεργείας».

Ὑπὸ τὸν τίτλον «Γαλλικὴ Λαϊκὴ Ἀποστολή» (Mission laïque française) λειτουργεῖ ἐν Παρισίοις Ἑταιρία σκοποῦσα τὴν ἀνὰ τὴν Ἀνατολὴν ἰδρύσιν καὶ ὑποστήριξιν λαϊκῶν γαλλικῶν σχολῶν.

Ἡ ἐταιρία αὕτη συνεκρότησε τὴν ἐτησίαν γενικὴν αὐτῆς συνέλευσιν τῇ 27 Ἰανουαρίου (1908 π.) ἐν τῇ μεγάλῃ ἀμφιθεατρικῇ αἰθούσῃ τῆς Σορβόννης, ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτοῦ τοῦ προέδρου τῆς γαλλικῆς Βουλῆς κ. Μπρισσόν, ἀπαγγείλαντος ἐμβριθέστατον λόγον, ἐξ οὗ παραθέτομεν τὰς κυριωτέρας περικοπὰς.

» Ἐγένετο προσφάτως λόγος—εἶπεν ἀρχόμενος τοῦ λόγου τοῦ κ. Μπρισσόν—περὶ τῆς «Λαϊκῆς Ἀποστολῆς» καὶ περὶ τῶν προβλημάτων ἀπερ αἱ δύο αὐταὶ λέξεις προκαλοῦσι τόσον ἐν τῇ Βουλῇ, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ λαϊκοῦ Λυκαίου τῆς Θεσσαλονίκης, ὅσον καὶ ἐν τῇ Γερουσίᾳ. Συνέβη μάλιστα ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐπεισόδιον, ὅπερ ζωηρότατα μὲ ἐξέπληξε, καὶ περ οὐδεὶς ἐπέστησε τὴν προσοχὴν ἐπ' αὐτοῦ.

» Καθολικὸς ρήτωρ εἶπε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν: «προσέξατε· ἡ Ἀνατολὴ οἰκεῖται, ἀδιάφορον ἂν σὰς ἀρέσκει ἢ σὰς ἀπαρέσκει τοῦτο, ὑπὸ λαῶν οὐσιωδῶς ἀφωσιωμένων εἰς τὴν θρησκείαν». Ἄλλος δὲ γερουσιαστὴς προσέθηκεν· «ἐν Ἀνατολῇ ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἐθνικότης συνταυτίζονται».

» Περίεργον πρᾶγμα. Οἱ ἐλ λόγῳ κύριοι ἐνόμιζον ὅτι διὰ τῶν φράσεων τούτων θὰ κατεπολέμουν ἀποτελεσματικῶς τὰς οὐδετέρας λαϊκὰς σχολὰς, καὶ θὰ ἀπεδείκνυν τὴν ὠφέλειαν καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς ἰδρύσεως ἐν Ἀνατολῇ θρησκευτικῶν σχολῶν καὶ τῆς ὑποστηρίξεως, διὰ χρηματικῶν χορηγιῶν καὶ τῆς διπλωματικῆς ἐνεργείας τῆς Γαλλίας, τοῦ

προσηλυτισμοῦ τῶν Λαζαριστῶν, τῶν Ἰησουϊτῶν, τῶν Ἀσομψιονιστῶν καὶ τῶν λοιπῶν μοναχικῶν ταγματῶν.

» Τὰ λεγόμενά των ὁμῶς ἔχονται ἀληθείας. Ναι, ἐν Ἀνατολῇ ἡ θρησκεία συνταυτίζεται, οὕτως εἶπεν, πρὸς τὴν ἐθνικότητα. Ἀλλὰ τίς δὲν βλέπει ὅτι, ὅσον ἡ συνταύτησις αὕτη εἶναι ἀληθής, τόσον ἐπικίνδυνος ἀποβαίνει πᾶσα προσηλυτιστικὴ ἐνέργεια ἐν ὀνόματι ἄλλης θρησκείας; Διότι, ὅσον στενωτέρα εἶναι ἡ συνταύτησις αὕτη καὶ οἱ δεσμοὶ οἱ συνδέοντες τὴν θρησκείαν ἐνὸς λαοῦ πρὸς τὴν ἐθνικὴν αὐτοῦ ζωὴν καὶ ὀργάνωσιν, κατὰ τοσοῦτον φαινότερον καθίσταται ὅτι ἡ διάδοσις ἐτέρας θρησκείας καὶ ὁ παρὰ ξένων διενεργούμενος προσηλυτισμὸς, προσβάλλουσιν οὐ μόνον τὸ σύνολον, ἀλλ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, τὸ ἔθνος, ἐν ταῖς περὶ οἰκογενείας καὶ κοινωνίας ἀρχαῖς αὐτοῦ.

» Καὶ μὴ λεχθῆτω ὅτι αἱ καθολικαὶ ἱεραποστολαὶ δὲν προσβάλλουσι τὴν πίστιν, τὸ δόγμα, τὰς δοξασίας τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς. Αἱ λέξεις ἱεραποστολαὶ καὶ ἱεραπόστολοι δὲν ἀρκοῦσι πρὸς πλήρη διαφώτισιν; Ὅταν δὲ αἱ ἱεραποστολαὶ αὗται ἐξασκοῦνται ὑπὸ μελῶν μοναστικῶν ταγματῶν, ἀνθρώπων, δηλονότι, ἀπκρνηθέντων τὰ πάντα, πατρίδα, περιουσίαν, ἀπολαύσεις, κοινωνικὸν βίον καὶ ὠρισάντων ἑαυτοῖς ὡς προορισμὸν τὴν ἀπὸ τῆς πλάνης λύτρωσιν ἐκείνων, οὓς ἀποκαλοῦσιν ἀπίστους, πῶς θέλετε οἱ ἄνθρωποι οὗτοι νὰ ἀπέχωσιν ἀπὸ τῆς διενεργήσεως προσηλυτισμοῦ; Ἀλλ' ὁ προσηλυτισμὸς ἀποτελεῖ ἀκριβῶς τὴν δόξαν των, τὸν λόγον τῆς υπάρξεώς των, τὴν ὀντότητα των, τὸ καθῆκον των, ἐκεῖνο ὅπερ ἐξυψοῖ αὐτοὺς ἐνώπιον τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν των, ἐνώπιον τῶν ὁμοθρήσκων των.

» Τὸ ἐπαναλαμβάνω λοιπόν, —διότι εἶναι ἀνάγκη— ὅσω μείζονα συνταύτισιν θρησκείας καὶ ἐθνικότητος θὰ ἀπαντήσῃ ἡ ξένη θρησκεία παρὰ τῷ λαῷ, παρ' ᾧ προσπαθεῖ νὰ παρεisdύσῃ, τόσω μείζονας συγκρούσεις θὰ προκαλέσῃ. Ἐὰν δὲ ὀπισθεν τῆς προσηλυτιζούσης ταύτης θρησκείας ἐγερωθῇ, πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς, ἡ διπλωματικὴ δράσις ξένης Δυνάμεως (τοῦθ' ὅπερ ἀκριβῶς παρακαλούμεθα νὰ νὰ πράξωμεν), ὁπόσας μνησικακίας καὶ ὁπόσον ἐρεθισμὸν δὲν θὰ συγκομίσῃ ἡ Δύναμις ἐκείνη, ἡ διπλωματία τῆς ὁποίας θὰ ὑπέπιπτεν εἰς τοιοῦτος λάθος;».

Μετά τὸν κ. Μπρισσὸν τὸν λόγον ἔλαβεν ὁ πρόεδρος τῆς ἐταιρείας κ. Aulard, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Σορβόννης, νεωστὶ ἐπανακάμψας ἐκ μακρᾶς ἀνά τὴν Ἀνατολὴν περιοδείας.

Ὁ κ. Aulard ἀνέπτυξεν, ἐν πρώτοις, ὅτι, ἂν ἡ γαλλικὴ γλῶσσα εἶναι εὐρύτατα διαδεδομένη ἐν Ἀνατολῇ, τοῦτο προέρχεται διότι αὕτη διδάσκεται ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐθνικαῖς σχολαῖς τῶν διαφόρων λαῶν καὶ ἀνέφερε μετ' ἐπαίνων τινὰς τούτων, οἷον τὸ Λύκειον Χατζηγεωργίου, τὰ ἐν Κων)πόλει σχολὰς τῆς Ἰσραηλιτικῆς Ἐνώσεως κτλ.

Ὡς πρὸς τὰς σχολὰς τῶν καθολικῶν μοναχικῶν ταγματῶν, ὁ κ. Aulard, ἀφοῦ ἐδήλωσεν ὅτι οὐδαμῶς ἐνεπνέετο ὑπὸ δυσμενῶν κατ' αὐτῶν προκαταλήψεων καὶ ἀνωμολόγησε τὴν ἀξίαν τῶν διευθυνόντων αὐτάς, προσέθηκεν ὁμῶς, ἐν πάσῃ εὐλικρινείᾳ, ὅτι τὸ διδάσκον προσωπικὸν εὗρεν ὅλως ἀκατάλληλον καὶ ἀνεπαρκές, τὴν δὲ παρεχομένην διδασκαλίαν μετριωτάτην καὶ ἐλαττωματικὴν, ἐναντίαν πρὸς τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς συγχρόνου κοινωνίας, προσθεὶς ὅτι, καὶ οἱ ἐκ τῶν διδασκόντων ἱκανοὶ ἐξουδετεροῦνται, διότι δὲν ἀφίενται ἐλεύθεροι, δεσμευόμενοι ὑπὸ τῶν ἐκ Ρώμης διαταγῶν πρὸς δὲ διὰ τῶν σχολῶν τῶν καθολικῶν ταγματῶν ἐξασφαλίζεται ἡ πελατεία μόνον τῶν ὀλίγων ἐκαστοῦν χιλιάδων τῶν ἐν Ἀνατολῇ βιούντων καθολικῶν, ἐνῶ διὰ τῶν λαϊκῶν σχολῶν, ἐξ ὧν ἐπήνεσε τὸ Λύκειον Faure, τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ γαλλ. Λύκειον κτλ. θὰ ἐλκυσθῶσι τὰ ἐκατομμύρια τῶν Ὀρθοδόξων κτλ. λαῶν.

«Ἐν ἐνὶ λόγῳ αἰὲν Ἀνατολῇ καθολικαὶ σχολαί, διετύπωσεν ὁ κ. Aulard, εἰσὶ πρὸ παντὸς ὄργανα τῆς Ρώμης. Ἐν ταῖς σχολαῖς αὐτῶν τὸ πᾶν ὑποτάσσεται ταῖς ἐκ Ρώμης διαταγαῖς. Οὐδεὶς εἶναι ἐλεύθερος. Ἄνευ ἀδείας τοῦ πάπα οὐδεμία μεταρρύθμισις τοῦ πνεύματος τῆς παιδείσεως εἶνε δυνάτη, τοιαύτην δὲ ἀδειαν ὁ πάπας οὐδέποτε θὰ δώσῃ. Κατὰ συνέπειαν, θὰ ἦτο ὑψίστη ἀπερίσκεψία νὰ ἐμπιστευθῇ ἡ Γαλλία εἰς τοιαῦτα ὄργανα τὴν διάδοσιν τῆς γλώσσης, τοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ πνεύματος τῆς, ἅπερ οὐ μόνον εἰσὶν ἀνέκχανα νὰ τὰ μεταδώσωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐξυθρίβουσι καὶ διαστρεφούσι συστηματικῶς καὶ ἐν ἐπιγνώσει ταῦτα».

Ἐπίσης, ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 13 Μαρτίου 1908 τῆς γαλλικῆς Γερουσίας, πολὺς ἐγένετο καὶ αὖθις λόγος περὶ τῆς δράσεως τῶν ἀνὰ τὴν Ἀνατολὴν σχολῶν τῶν καθολικῶν μοναχικῶν ταγματῶν, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ζητουμένης ἐπιψηφίσεως πιστώσεως ὑπὲρ τοῦ λαϊκοῦ γαλλικοῦ Λυκείου Θεσσαλονίκης.

Ἡ γερουσιαστὴς κ. Blanchier, λαβὼν τὸν λόγον, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ δράσις τῆς Γαλλίας ἐν Ἀνατολῇ ὀφείλει νὰ ἦ ἀμέτοχος πάσης τάσεως θρησκευτικῆς προπαγάνδας β) ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε μέριμνα τῆς Γαλλίας περιορίζετο εἰς μόνους τοὺς ἐν Ἀνατολῇ καθολικοὺς, ἀλλ' ὅτι τούντεῦθεν δέον νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ οἱ πολλῶν πολυπληθέστεροι λαοί, οἱ μὴ πρεσβεύοντες τὸ καθολικὸν δόγμα, καὶ πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται λαϊκαὶ σχολαί γ) ὅτι, ἂν ἡ γαλλικὴ γλῶσσα εἶναι λίαν διαδεδομένη ἐν Ἀνατολῇ, τοῦτο δὲν ὀφείλεται εἰς τὰς προσπαθείας τῶν καθολικῶν ἱεραποστόλων, ὧν ἡ ἐπιρροή εἶναι πολλῶν μικροτέρᾳ ἀφ' ὅτι κοινῶς ὑποτίθεται, «καθ' ὅσον οὗτοι ἐργάζονται πρὸ παντὸς ὑπὲρ τοῦ παπισμοῦ καὶ κατὰ δευτέρον λόγον ὑπὲρ τῆς Γαλλίας». Ἐπεκαλέσθη δὲ ὁ κ. Blanchier τὴν ἐκθεσιν τοῦ κ. Aulard, ἐν ᾗ ἐκθέσει παρατίθεται ἡ δῆλωσις τοῦ Καθηγουμένου μοναχικοῦ τάγματος πρὸς τὸν μέγαν πολιτικὸν ἄνδρα καὶ πρόεδρον τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας Θιέρσον, (Thiers) ἀνωμολόγησαντος ὅτι «ὁ κύριος σκοπὸς τῆς δράσεως τῶν μοναχικῶν

ταγματων ἀνὰ τὴν Ἀνατολὴν δὲν εἶναι ἡ ἐξά-
πλωσις τῆς διδασκαλίας τῆς γλώσσης, ἀλλ' ὁ
ὑπὲρ τοῦ καθολικισμοῦ προσηλυτισμός» καί, τέ-
λος, κατέστρεψε τὸν λόγον διὰ τῶν ἐξῆς: «δέον νὰ ἀποφεύ-
γῃται ἡ προσβολὴ τῆς θρησκείας τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς,
διότι ἡ προσβολὴ αὕτη ἀντανάγκᾳ ἐπὶ τῆς ἐθνικότητος τῶν.
Οἱ καθολικοὶ κληρικοὶ δέ, οὐ μόνον προσβάλλουσι τὴν θρη-
σκείαν τῶν λαῶν τούτων, ἀλλ' ἐπὶ πλέον καὶ ἡ διδασκαλία
τῶν εἶναι ἄγαν μετρία . . . Ἄλλως τε αὗτοι δεσμεύονται
ὑπὸ αὐστηρῶν διατάξεων, ἀγαπῶσι δὲ πρῶτον τὴν
**Ρώμην καὶ εἶτα τὴν Γαλλίαν καὶ ὑπακούουσι,
πρωτίστως, εἰς τὰς ἐκ Ρώμης διαταγὰς.**»

Μετὰ ἱκανὴν συζήτησιν, παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ ἐπὶ τῶν
Ἑξωτερικῶν Ὑπουργὸς κ. Pichon, προέβη εἰς τὰς ἀκολου-
θοῦς δηλώσεις: «Διαβεβιωθὲν δὲν ἐπιδιώκομεν οὐδεμίαν
τῶν ἀποδιδομένων ἡμῖν ἀντιθρησκευτικῶν τάσεων.

» **Ἀλλὰ πρέπει νὰ κρίνωμεν τὰ πράγματα
καθὼς ταῦτα ἔχουσιν. Ἡ μεγίστη πλειοψηφία
τῶν λαῶν τῆς Ὀθωμανικῆς Αυτοκρατορίας
εἰσὶ μουσουλμάνοι καὶ ὀρθόδοξοι. Οἱ λαοὶ δὲ
οὗτοι ἔχουσιν ἀνάγκας, τὰς ὁποίας αἱ μοναχί-
καὶ σχολαί, ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει, δύνανται νὰ
ἐκἀνοποιήσωσι. Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα καί,
πρὸ πάντων, ἡ ἐμπορικὴ παιδείσις, δύνανται
νὰ διδασθῶσι καὶ διδάσκονται πολλῶ ὠφελι-
μώτερον ὑπὸ τῶν λαϊκῶν σχολῶν. Τὸ καθήκον
ὑλοποιῶν ἐπιβάλλει ἡμῖν νὰ ὑποστηρίξωμεν ταύτας.**»

Κατόπιν τῶν δηλώσεων τούτων τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐψηφί-
σθη ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἡ ὑπὲρ τοῦ λαϊκοῦ Λυκείου Θεσσαλο-
νίκης πίστωση.

Αἱ βαρυσήμαντοι καὶ αὐθεντικαὶ αὗται μαρτυρίαι
καταδεικνύουσιν ἀκαταμαχίτως τὸ βῆσιμον τῶν κατὰ
τῶν προπαγανδικῶν σχολῶν αἰτιάσεων τῶν Ὀρθοδό-
ξων, ἐπεξηγοῦσι δὲ καὶ δικαιολογοῦσι πληρέστατα τὴν
βαθυτάτην καὶ γενικὴν ἀγανάκτησιν τοῦ ὁμογενοῦς
στοιχείου κατὰ τῶν ὀργάνων τοῦ παπικοῦ προσηλυ-
τισμοῦ, εἰς τὰ ὁποῖα ὄργανα ἡ ἰδίᾳ αὐτῶν πατρὶς
ἀπληγόρευσε πᾶσαν ἀνάμixin ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει, ὥς
ἐπιζήμια ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, διανοητικῆς, ἐθνι-
κῆς καὶ αὐτῆς ἐτι τῆς ἠθικῆς διαπλάσεως, εἰς αὐτοὺς
τούτους τοὺς ὁμοφύλους καὶ ὁμοθρήσκους αὐτοῖς
παῖδας.

10 ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Ι'.

Εἰς τὴν μνήμην **Βασιλείου** πρεσβυτέρου τῆς ἐκ-
κλησίας Ἀγκύρας καὶ **Δροσίδος** θυγατρὸς Τραϊα-
νοῦ τοῦ, κατὰ τὴν παράδοσιν, βασιλέως καθωρίσθη
ἡ 22 τοῦ μαρτίου, κατὰ γε τὰ ἐν χερσὶν ἡμῖν Μηναιᾶ.
Καὶ τῆς μὲν Δροσίδος καὶ τῶν μετ' αὐτῆς «πέντε
κανονικῶν», ἃς τὸ συναξάριον, κατ' ἀναχρονισμόν,

καλεῖ καλογραίας, γίνεται μνεῖα ἀρκετὴ ἐν τῷ Μη-
ναίῳ τοῦ δὲ Βασιλείου ἡ «ἄθλησις» εὐρηται ἐν τῷ
σχετικῷ τόμῳ τοῦ μαρτίου τῆς πολυτιμῆτου συλλο-
γῆς τῶν Βολλανδιστῶν.

Κατὰ παλαιότερα Μηναιᾶ, τῇ 22 τοῦ μαρτίου
ἐωρτάζετο ἡ ἀνάμνησις τῆς κοιμήσεως Θωμᾶ τοῦ πα-
τριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἡ δ' ἐπὶ τῇ μνήμῃ
σύναξις ἡ παννυχὶς ἐτελεῖτο ἐν τῇ Ἀγίᾳ Σοφίᾳ κατὰ
τὸν (ἀγιοταφικὸν) 40 κώδικα τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.
Ἦν δὲ οὗτος Θωμᾶς Α' ὁ τέως σακελλάριος τῆς Μ.
Ἐκκλησίας, ἀποθανὼν μὲν τῇ 20 μαρτίου 610, κη-
δευθεὶς δὲ τῇ 22 ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ, ἥτις ἦν, κατὰ
τοῦ, σημερινοῦς ὑπολογισμοῦ, ἡ τῆς σταυροπρο-
σκυνήσεως (Τὸ τυπικὸν τῆς ἐν κυριακῇ κηδείας πα-
τριάρχου ἐφηρμόσθη καὶ κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ οἰ-
κουμενικοῦ πατριάρχου Σεργίου Α').

Ὁ κατὰ τὸν ὀρθρον τῆς μνήμης τοῦ ὁσιομάρτυρος
Βασιλείου ψαλλόμενος κανὼν ἔργον ἐστὶν Ἰωσήφ
Στουδίτου· σῶζεται δὲ καὶ ἀγνώστου ποιητοῦ κανὼν
εἰς τὸν ὅσιον Θωμᾶν ἐν ἀγιοταφικῷ κώδικι, τὰτ-
τοντι τὴν μνήμην τοῦ μακαρίου πατριάρχου τῇ 15
μαρτίου.

*

Τῇ μνήμῃ Βασιλείου καὶ Δροσίδος ἐφέτο συμπί-
πτει ἡ κυριακὴ τῶν βαΐων, μεθ' ἣν ἄρχεται ἡ μεγάλη
ἐβδομάς. Ταύτης ὑμνησαν τὰς ἡμέρας ὡδαῖς ἱεραῖς ὁ
πολὺς Κοσμᾶς ὁ Μαΐουμᾶ τὰς πέντε, τὸ δὲ μέγα
σάββατον ὁ Μάρκος ὁ οἰκονόμος τῆς τοῦ ἁγίου Μω-
κίου μονῆς, ἐγκωμίασαν δὲ τὴν ἱερότητα καὶ τὸ με-
γαλεῖον οἱ ἱεροὶ Χρυσόστομος καὶ Πρόκλος οἱ οἰκου-
μενικοὶ πατριάρχαι, Γρηγόριος ὁ Ἀντιοχείας, Ἐπιφά-
νιος ὁ Κύπρου, Γεώργιος Νικομηδείας, Ἰωάννης Δαμα-
σκηνὸς καὶ ἕτεροι. Καὶ τῆς μὲν ἁγίας καὶ μεγάλης
τεσσαρακοστῆς, ἥτοι τῆς πολυημέρου περιόδου τῶν
νηστειῶν δίδει τὸν λόγον ὁ θεὸς Χρυσόστομος (κατὰ
ἰουδ. Γ', 4) διδάσκων ὅτι οἱ πατέρες «συνελθόντες
ἐτύπωσαν ἡμέρας τεσσαράκοντα νηστείας, εὐχῶν, ἀ-
κροάσεως, συνόδων, ἢ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις κα-
θαρθέντες μετ' ἀκριβείας ἅπαντες καὶ δι' εὐχῶν, καὶ
δι' ἐλεημοσύνης, καὶ διὰ νηστείας, καὶ διὰ παννυχί-
δων, καὶ διὰ δακρύων, καὶ δι' ἐξομολογήσεως, καὶ
διὰ τῶν ἄλλων ἀπάντων, οὕτω κατὰ δύναμιν τὴν ἡ-
μετέραν μετὰ καθαρῶ συνειδότος προσίωμεν» (τοῖς
μυστηρίοις). Τῇ δὲ μεγάλῃ ἐβδομάδι, ὅτε τὴν μνήμην
ἐορτάζομεν τῶν τοῦ Σωτῆρος παθῶν, δι' ὧν «Θεοῦ
γέγονε καταλλαγὴ πρὸς ἀνθρώπους», πολλοὶ καὶ τὴν
νηστείαν ἐπέτεινον καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀρετῆς ἐπέ-
τεινον τὰ τεκμήρια, καὶ φιλανθρωπίας πολλὰ δείγματα
διετράνουν, μέχρι τῶν χρόνων τῶν ἀμέσων ἡμῶν
προπατόρων, ἀπ' αὐτῶν τῶν ἡμερῶν τοῦ Χρυσοστό-
μου. Εἰ δέ τινες ἐδείκνυντο καὶ ἄλλοτε ράθυμοι περὶ

τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ νηστεία καθηκόντων, εἰ καὶ νῦν δεικνύονται, διὰ σωματικὴν ἀσθένειαν, ἢ ψυχικὴν ἀδυναμίαν, τὴν τῶν ἀρετῶν ὑποτρέφουσιν στείρωσιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐβδομάδα τὴν ἀπὸ τῆς Μ. δευτέρας ἀρχομένην, ὅτε καὶ κραυγαὶ χαρμοσύνης καὶ διαχύσεως διακόπτονται, καὶ «κρεῶν κατακοπαὶ καὶ μαγείρων δρόμοι ἀπελήλανται» — κατ' αὐτὴν τὴν λέξιν τοῦ χρυσορρήμονος — πάντες ἐτίμων αὐστηρῶς τὰς ἀγίας καὶ σεπτὰς ταύτας ἡμέρας, ὡς εὐχῆς ἔργον ἵνα τιμῶσι καὶ νῦν.

*

Ἐὰν ἐπιτρέπεται ἐνταῦθα μίαν ἵνα σημειώσωμεν ἀξίαν ἀναγραφῆς ἀνάμνησιν ἱστορικὴν, ἐπὶ τῇ 22 μαρτίου, αὕτη ἐστὶν ὅτι κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν, τῷ 1401, ἣτις συνέπεσε τῇ τετράδι τῆς ἐβδομάδος τοῦ Λαζάρου, συνετάχθη περίεργός τις σύμβασις μετὰ τῶν ἐλλήνων ὀρθοδόξων τῆς Πάργας καὶ τῆς (ἐνετικῆς) ἐν Κερκύρᾳ κυβερνήσεως περὶ τῶν ἱεουργιῶν καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ τῶν ὀρθοδόξων ἱερέως — καὶ ταύτη καλὸν ἵνα προτεθῇ ὅτι τῇ 22 μαρτίου τοῦ 1320 (ἣν δὲ τῷ τότε χρόνῳ τὸ σάββατον τοῦ Λαζάρου) Γεράσιμος ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Μαγγάνων ἐξέλεγε πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

11 ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΙΑ'.

Εἰς τὴν 29 μαρτίου ἀναγράφει τὴν σήμερον ἡ Ἐκκλησία τὴν μνήμην **Μάρκου ἐπισκόπου Ἀρεθούσης καὶ Κυρίλλου διακόνου**, τῶν ἐπὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου ἀκμασάντων, Ἰωνᾶ καὶ Βαραχισίου, ἀθλησάντων ἐπὶ Σαπώρῃ τοῦ περσῶν βασιλέως, καὶ τοῦ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν εἰκονομάχων ἀνθήσαντος Εὐσταθίου ἐπισκόπου Κίου τῆς Βιθυνίας. Καὶ τοῦτων μὲν ἐκτενῇ πως ποιοῦνται μνείαν τὰ Μηναῖα καὶ ὁ Συναξαριστὴς, τοῦ δὲ Κυρίλλου τοῦ ἐν Ἡλιουπόλει (τοῦ Λιβάνου) καὶ τοῦ Μάρκου, ὃν οὐκ ὀρθῶς μάρτυρα γράφουσι, μνείαν εὐρίσκομεν παρὰ τε Θεοδωρήτῳ Κύρου, ἐν Ἐκκλησ. Ἱστορίᾳ (βιβλ. Γ', κεφ. ζ') προτάττοντι «τὸ δὲ γε Μάρκου τοῦ ἀρεθουσίου ἐπισκόπου δράμα τῆς Αἰσχύλου καὶ Σοφοκλέους δεῖται μεγαληγορίας, ἵν' ἀξίως τὰ ἐκείνου τραγωδήσωσι πάθῃ», καὶ παρ' Ἑρμείᾳ Σωζομένῳ (βιβλ. Ε', κεφ. ι') λέγοντι τὸν θαυμάσιον Μάρκον «γηραλέον ὄντα, πολὺ τε καὶ βίῳ αἰδέσιμον». Ἦν δ' ὁ ὁμολογητὴς (οὐχὶ μάρτυς) Μάρκος ἐπίσκοπος οὐχὶ τῆς μακεδονικῆς Ἀρεθούσης (Ρεντίνης), ὡς ἔγραψεν ἐσφαλμένως ὁ Νικόδημος ἐν Συναξαριστῇ, οὔτε τῆς ἐν Παλαιστίνῃ, καθὼς ἔγραψεν ὁ διορθῶν δῆθεν τὸν Νικόδημον ἅμα δὲ καὶ κακίζων αὐτὸν Τρ. Εὐαγγελίδης (ἐν «Βίοις ἀγίων») οὐκ ὀρθῶς, ἅτε μὴ λαβὼν τὸν κόπον τῆς τῶν πηγῶν μελέτης, ἀλλὰ τῆς ἐν Συρίᾳ Ἀρεθούσης, τῆς

κειμένης μετὰ τῶν πόλεων Ἐπιφανείας καὶ Ἑμέσης (*Ἐμς καὶ Χαμᾶ τῆς σήμερον).

*

Τῶν κατὰ τὸν ὄρθρον τῆς 26 μαρτίου ψαλλομένων **κανόνων** τὸν μὲν εἰς τὸν ὁμολογητὴν Μάρκον ἔγραψε Γεώργιος ὁ Νικομηδείας, τὸν δὲ εἰς τοὺς λοιποὺς μάρτυρας Ἰωσήφ Θεσσαλονίκης ὁ Στουδίτης. Ὑπάρχει δὲ καὶ κανὼν ἀδελφου τινος ὑμνογράφου εἰς τὸν Μάρκον, ἐν ἀγιοταφικῷ χειρογράφῳ σωζόμενος, τῆς μνήμης αὐτοῦ ἀναφερομένης εἰς τὴν 31 τοῦ μαρτίου.

*

Κατὰ τὸ διανυόμενον ἔτος ἡ μνήμη πάντων τῶν ὁμολογητῶν καὶ ὁσίων καὶ μαρτύρων τούτων συνέπεσε τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σωτηρίου πάσχα.

*

Ἡ 29 τοῦ μαρτίου ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν ἀρκετὰ γεγονότα τῆς ἱστορίας, κυρίως τῶν γραμμάτων. Τῷ 1478 κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην Γεώργιος Φραντζῆς, ὁ τελευταῖος τῶν χρονογράφων τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, συνεπλήρου τὴν τοῦ χρονικοῦ αὐτοῦ συγγραφὴν — τῷ 1499 συνεπληρώτο παρὰ Ἀλδῶ Μανουτίῳ, ἐν Βενετίᾳ, ἐπιμελείᾳ Μάρκου Μουσούρου τοῦ ἐκ Κρήτης, ἡ πρώτη τύποις ἑκδοσις τῶν ἐπιστολῶν τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων σοφῶν — τῷ 1646, κατὰ τὴν αὐτὴν 29 μαρτίου, ἔλειπε τὸν κόσμον Νικόδημος Μεταξᾶς ὁ πρῶτος διευθυντὴς τῆς ἐν Κων]πόλει πατριαρχικῆς τυπογραφίας καὶ πρῶτος ἀρχιεπίσκοπος (8 ἰουλίου 1628) Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου.

καὶ ἐπειδὴ μέχρι τοῦ ὄρθρου τοῦ πάσχα **ἀλύγει καὶ ἡ ὑπηρεσία τοῦ Τριωδίου**, δόκιμον κρίνω ἵνα σημειώσω ὅτι τῇ 31 μαρτίου 1522 συνεπληρώθη ἡ πρώτη ἑκδοσις τοῦ βιβλίου τούτου παρὰ τοῖς τυπογράφοις **Σαβίοις**, ἐν Βενετίᾳ, ἐπιμελείᾳ Ἀνδρέου Κουνάδου τοῦ ἐκ Πατρῶν, τοῦ συγχρόνως συμπληροῦντος, παρὰ τοῖς αὐτοῖς τυπογράφοις, τὴν πρώτην τύποις ἑκδοσιν τῆς **Παρακλητικῆς** — ἥδη δὲ ληξάσης καὶ τῆς ἐπισκοπῆσεως τῶν ἑορτῶν τοῦ μαρτίου, καλὸν ἵνα μάθῃ ὁ φιλίστωρ ἀναγνώστης ὅτι παλαιότεραν ἑκδοσιν τοῦ **Μηναίου τοῦ μαρτίου** γινώσκουμεν τὴν ἐπιμελείᾳ τοῦ πολυμαθοῦς Ἀντωνίου Ἐπάρχου γενομένην ἐν Βενετίᾳ ἑκδοσιν, ἣτις, τῇ 28 φέβρουαρίου τοῦ 1548 συμπληρωθεῖσα, προσεφωνήθη τῷ οἰκουμένικῳ πατριάρχῃ Διονυσίῳ Β' τῷ ἀπὸ Νικομηδείας· μεθ' ἣν ἐγένετο ἡ φροντίδι Μαλαξοῦ, παρὰ Ἀνδρέα Σπινέλλῳ, ἐν Βενετίᾳ, ἥς ἡ ἐκτύπωσις συνεπληρώθη τῇ 12 ἀπριλίου 1558.

M.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1948

Π. 426981